

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Uppsala län

Juni 2020

Ett samarbete mellan Företagarna, Swedbank och Sparbankerna

företagarna

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern	3
Nettotal och konjunkturindikator.....	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Uppsala län	4
Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Uppsala län	5
Näringslivet i Uppsala län.....	6
Småföretagsbarometern – Uppsala län	7
Konjunkturindikator.....	7
Sysselsättning.....	9
Orderingång.....	10
Tackat nej till order.....	11
Omsättning.....	12
Lönsamhetsutvecklingen.....	13
Företagens prisförväntningar.....	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion	14
Slutsatser	17

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande tolv månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a. Ja/nej
- b. Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för sysselsättning, ordergång och omsättning. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Uppsala län

- Småföretagskonjunkturen har mattats av sedan ifjol och länet placerar sig under riksgenomsnittet. Konjunkturen är fortsatt positiv men utfallet blev betydligt lägre än vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport. Företagens prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med en förväntad konjunkturindikator på lägre nivå än vid finanskriserna i början av 1990-talet och under 2008-2009.
- Sysselsättningstillväxten har mattats av i Uppsala sedan ifjol, men är fortsatt på en positiv nivå. Tillväxten har varit svagare än i riket som helhet. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna visar på en minskad tillväxttakt till en negativ sysselsättningsnivå.
- Orderingångens tillväxttakt har mattats av under året som gått, men tillväxten i länet är högre än riksgenomsnittet. Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång till historiskt låga nivåer.
- Omsättningstillväxten i Uppsala har mattats av och ligger fortsatt under snittet för riket. Företagen i länet förväntar sig en kraftigt minskad tillväxttakt under de kommande tolv månaderna.
- Tillväxten av lönsamheten i Uppsala län har ökat sedan ifjol och har varit högre i Uppsalas företag än i riket som helhet under de senaste tolv månaderna. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt i länets företag dock minska kraftigt.
- Företagen i Uppsala län upplever bäst möjligheter att växa framöver jämfört med övriga län. Av företagen i länet anser 70 procent att de har goda utsikter att expandera på sikt, jämfört med riksgenomsnittet på 59. Omkring nio av tio företag i Uppsala län vill växa.
- Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret som Uppsalas småföretag upplever. En större andel än i tidigare mätningar upplever att svag efterfrågan av företagets varor och tjänster är det största hindret för tillväxt.

Thomas Byström
Regionchef Företagarna Uppsala

Snart lämnar vi en tuff och prövosam vår där många småföretagare fått kämpa för sin överlevnad. Likväl går där att finna glädjeämnen för Uppsala läns småföretagare i årets Småföretagsbarometer. Vi kan exempelvis se att lönsamhetstillväxten varit högre än i riket som helhet

Det fortsatt största tillväxthindret för de företag som vill växa är bristen på kompetent arbetskraft, men i och med de speciella tider vi lever i går det också att utmärka en oro för att efterfrågan på företagets varor och tjänster riskerar att sätta käppar i hjulet för framtida tillväxtmöjligheter. Nu är det viktigare än någonsin att vi värnar om våra **jobbskapare – välfärdsskapare** och **samhällsbärare**. Ju fler av dem som försvinner, desto hårdare blir slaget mot länet i stort.

Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Uppsala län

Årets Småföretagsbarometer visar att konjunkturen hos landets småföretag med 1–49 anställda fortsätter att försvagas. Konjunkturindikatorn sjönk för tredje året i rad till 37 från 61 ifjol, den lägsta nivån sedan 2003. Det är en betydligt svagare utveckling än vad företagarna förutsåg under fjolåret, då konjunkturindikatorn förväntades stiga till 79. Den stora prognosavvikelsen beror sannolikt på att coronapandemin slog igenom med full kraft i svenskt näringsliv under mars och april. Företagens syn på konjunkturen försvagades allt snabbare under undersökningsperioden, som var veckorna 10–16. Det betyder att konjunkturindikatorn föll mer under andra perioden av undersökningen än under den första. I en delrapport vecka 13 var konjunkturindikatorn till 57, därefter har alltså uppfattningen om läget förvärrats avsevärt. Alla delar i konjunkturindikatorn (sysselsättning, ordergång och omsättning) har utvecklats svagare än prognosticerats vilket visar på en tydlig konjunkturavmattning bland landets småföretag.

Den svagaste utvecklingen har varit i de tjänsteproducerande branscherna, i synnerhet transportsektorn där konjunkturindikatorn noterades till minus 20 följt av hotell och restaurang (-13). Småföretag inom bygg- och tillverkningsindustrin men även handelsföretag klarade sig bättre jämfört med övriga delbranscher även om konjunkturindikatorn är lägre än i fjolårets undersökning.

Företagen, främst de minsta med upp till fyra anställda, är mycket pessimistiska om det närmaste året. Detta trots att regeringen har presenterat flera stödpaket riktade till företag. Den samlade konjunkturindikatorn förväntas sjunka till rekordlåga minus 20, vilket är en betydligt dystrare bild än minus 1 i delrapporten som presenterades i slutet av april (vecka 13). Det betyder att småföretagen förutser en djupare konjunkturedgång än under lågkonjunkturen i början av 1990-talet och 2008/2009. Både ordergången och omsättningen förväntas minska under det kommande året och är det som framför allt bidrar till nedgången i konjunkturindikatorn. Även företagens planer för sysselsättningen har blivit mer pessimistiska och andelen företag som tror att antalet anställda ska minska under det kommande året är nu något större än andelen företag som tror att det ska öka.

Näringslivet i Uppsala län

Näringslivet i Uppsala län är diversifierat och växer starkt, 2 500 nystartade företag varje år och en snabb ökning av antalet sysselsatta. I rankingar hamnar Uppsala som en av Europas mest innovativa regioner. Växande befolkning och ökade löner skapar underlag för många nya tjänster, handel och service. I länet finns flera världsledande företag och branscher.

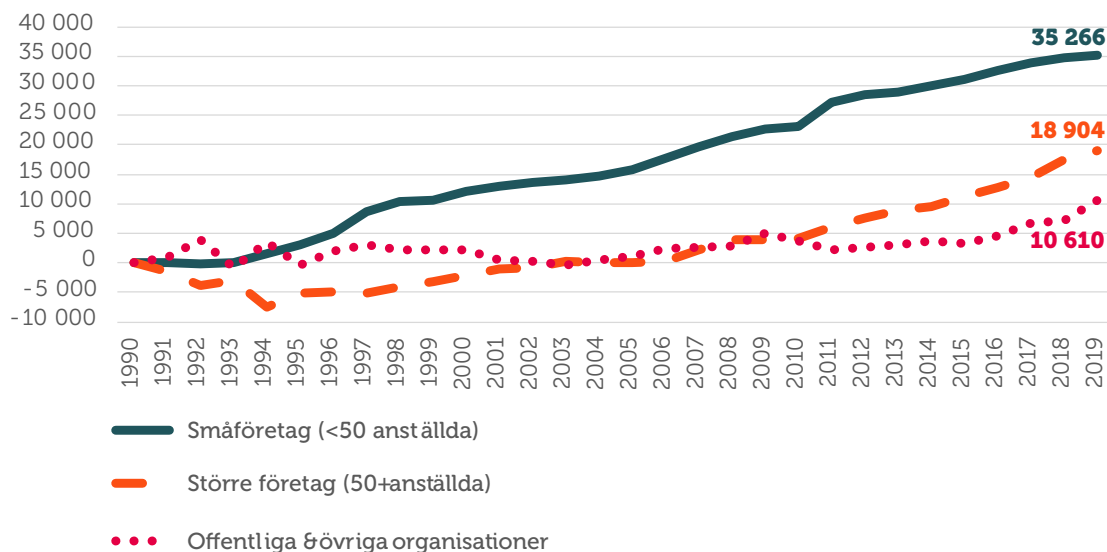
Life Science är Uppsalas största tillväxtbransch med drygt 5 000 anställda och en omsättning på över 20 miljarder kronor. Branschen har en lång tradition i Uppsala. Uppsala BIO är en stark samverkansorganisation som verkar för branschens tillväxt i Stockholm- och Uppsalaregionen. En annan bransch på stark uppgång i Uppsala är informations- och kommunikationsteknologi.

Energi- och miljöteknikbranschen har stor potential i Uppsala. Starka segment är försörjande ekosystemtjänster, reglerande och upprätthållande ekosystemtjänster, miljöteknikkonsulter samt materialhantlingsbolag.

På landsbygden finns många företagare, framförallt inom de gröna näringarna, men även besöksnäring, byggbransch och företagservice är väl representerade.

Figur 1 visar att det är de mindre, företagen med färre än tio anställda som står för huvuddelen av sysselsättningsstillväxten i Uppsala län.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Uppsala län sedan 1990 (källa: SCB (Företagsregistret) och egna beräkningar Företagarna)¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

SMÅFÖRETAGSBAROMETERN – UPPSALA LÄN

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

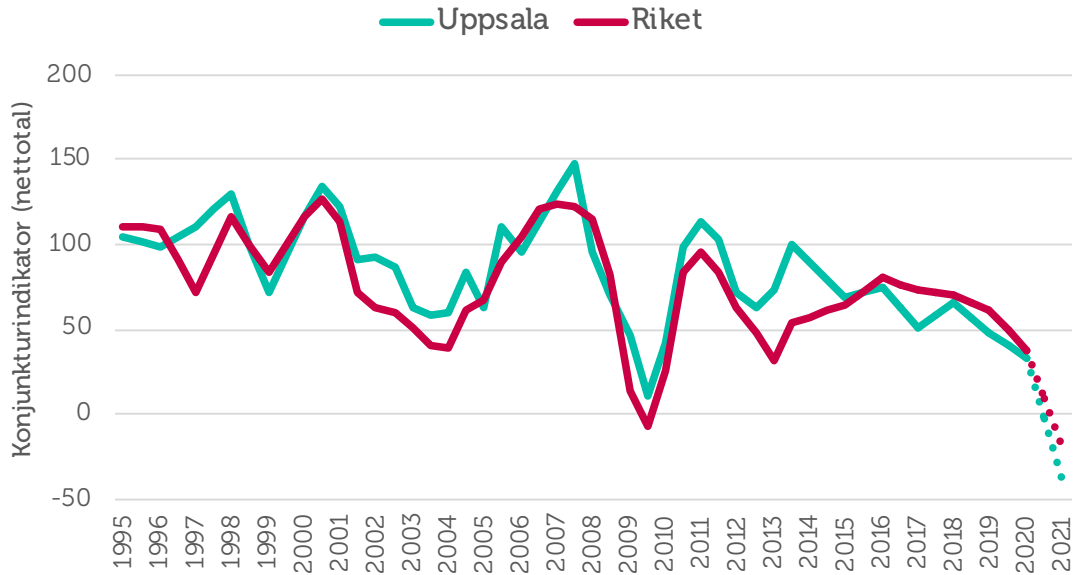
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

I Småföretagsbarometern redovisar vi Uppsala läns utveckling vad gäller sysselsättning, ordergång och omsättning för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. Länets företag har haft en tämligen kraftig återhämtning i konjunkturen efter en period av väldigt svag konjunktur under 2008–2009. Från att år 2007 ha nått ett nettotal på 148, bottnade index 2009 med ett värde på 11. Efter det har länet haft flera år med god tillväxt, om än med vissa toppar och dalar som avviker från riksgenomsnittet. Figur 2 visar historisk utveckling av konjunkturindikatorn.

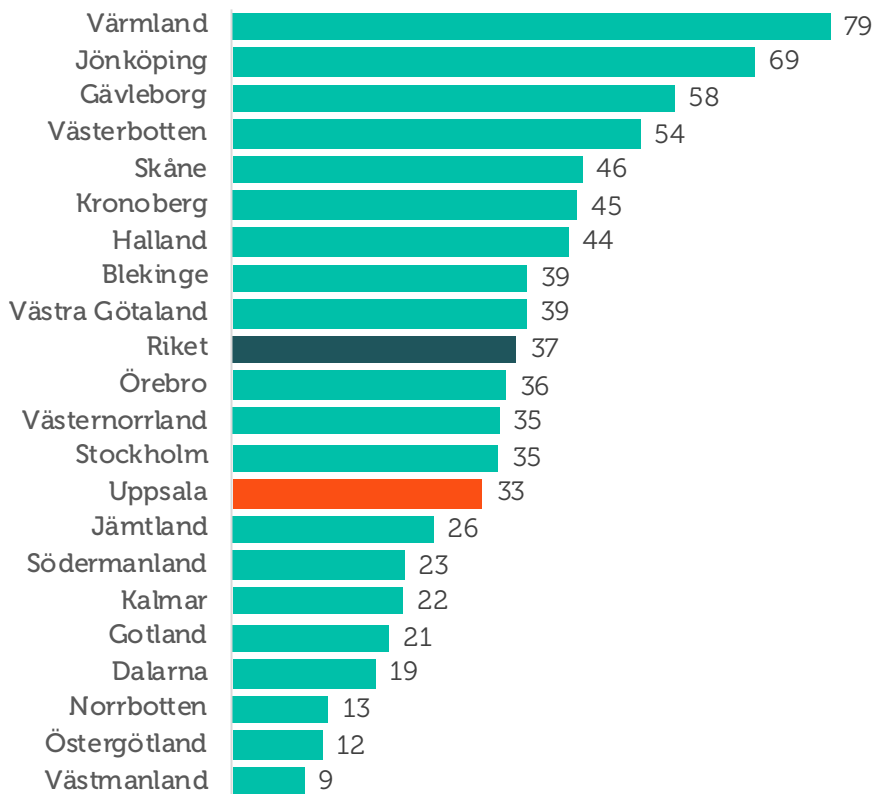
2019 var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 48, i år är det 33. Detta visar på en svagare tillväxt under året som gått och tappet är totalt 15 indexenheter. Avmattningen i tillväxttakten placerar Uppsala läns konjunkturindikator under rikssnittets nettotal 37. Länsfördelningen runt riksgenomsnittet visas i figur 3. Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt lägre än vad länets företagare förväntade sig ifjol, då trodde de på en ökad tillväxttakt till ett nettotal på 77.

Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska. Deras sammanvägda prognoser för sysselsättning, ordergång och omsättning visar en kraftig nedgång och konjunkturindikator hamnar på nettotalet -39. Ett sådant utfall skulle innebära en nedgång med hela 72 indexenheter jämfört med årets resultat. Konjunkturindikatorn skulle därmed nå de lägsta nivåerna sedan finanskrisåren. Motsvarande utveckling för riksgenomsnittet är ett förväntat nettotal på -20.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Uppsala län och riket 1995–2020

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2020

Sysselsättning

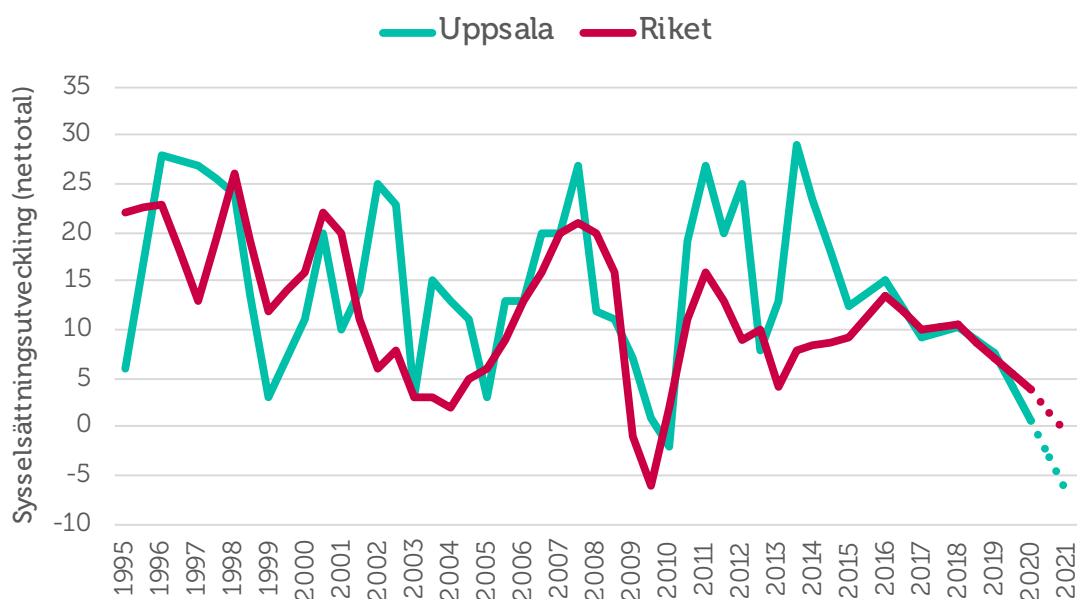
Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningstillväxten är fortsatt positiv i Uppsala län men tillväxttakten har mattats av under de senaste tolv månaderna. Totalt har tolv procent av företagen i länet ökat sin personalstyrka samtidigt som elva procent av företagen minskat den. Nettotalet blir således 1, vilket är under riksgenomsnittet vars netttotal är 4.

Sysselsättningstillväxten i länet är därmed något lägre jämfört med ifjol (netttotal 8). Utfallet blev även en lägre tillväxttakt än vad företagen förväntade sig vid förra årets mätning, då företagen förväntade sig en ökad tillväxttakt till nettotalet 21.

Prognosen för tolv månader framåt är att sysselsättningstillväxten fortsätter mattas av och resultera i en negativ tillväxt. Sex procent av företagen förväntar sig att personalstyrkan kommer att öka, medan 13 procent förväntar sig att den minskar. Företagens förväntade netttotal blir därmed -7 för sysselsättningsutvecklingen, vilket ska jämföras med riksgenomsnittets förväntade netttotal -1.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Uppsala län och riket 1995–2020

Orderingång

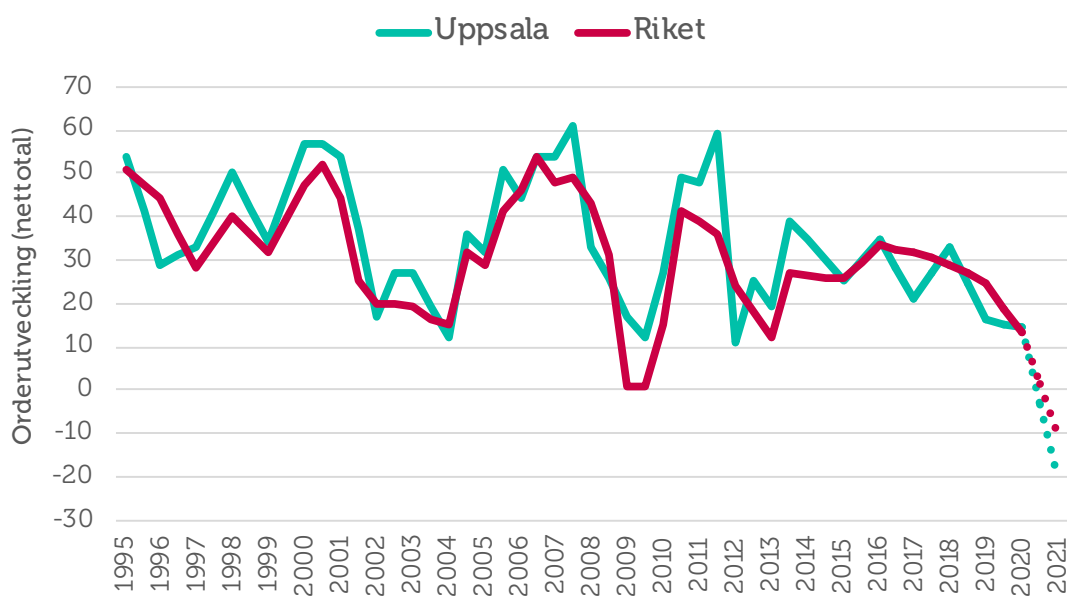
Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Tillväxttakt för orderingången i Uppsala län har mattats av under de senaste tolv månaderna, från nettotalet 16 i fjolårets mätning till 14 i årets mätning. Tillväxttakten i företagens orderutveckling har därmed mer än halverats under de senaste två åren, se figur 5.

Trots en vikande utveckling i orderingången ser vi i år att avmattningen varit något mildare i Uppsala län än för riket som helhet, vilket placerar länet över genomsnittet på 13. 35 procent av länets företag har haft en ökad orderingång, medan 21 procent uppger att den minskat. Likt föregående avsnitt gällande sysselsättningsutvecklingen blev orderutvecklingens utfall lägre än vad länets företag prognosticerade ifjol, då det förväntade nettotalet för 2020 var 26.

Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång. Endast 17 procent av företagen tror att deras orderingång kommer att öka, medan 38 procent förväntar sig att den kommer minska. Detta ger ett förväntat nettotal på -21. Motsvarande nettotal för riksgenomsnittet är -11. Om prognosen stämmer innebär det att företagens orderingång hamnar på en betydligt lägre nivå än vid tidigare ekonomiska kriser.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Uppsala län och riket 1995–2020

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag tvingas tacka nej till order. 36 procent av länets företag har tackat nej till order under de senaste tolv månaderna (ifjol 44 procent). Andelen företag i Uppsala län som tackat nej till order är i år på samma nivå som riksgenomsnittet.

Precis som i övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I Uppsala län anger 56 procent av företagen detta som främsta anledning, samma andel som i fjol. Riksnittet är 50 procent. Kapacitetsbristen är således fortsatt påtaglig i Uppsala län.

Likt tidigare år, och som i övriga län, är även arbetskraftsbrist en betydande anledning till att företagen tackar nej till order. Som vi kommer att redogöra för längre fram i texten upplever många företag i Uppsala län kompetensbrist som främsta tillväxthinder. Detta kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik samt att företagen redan har mer att göra än vad de hinner med anges som huvudorsaker till att de tackat nej till order.

Alternativet "annan anledning" kan exempelvis handla om att lönsamheten inte är tillräcklig i uppdraget eller att det är brist på råvara eller materiel hos företaget för att möta uppdraget.

Figur 6 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

Omsättning

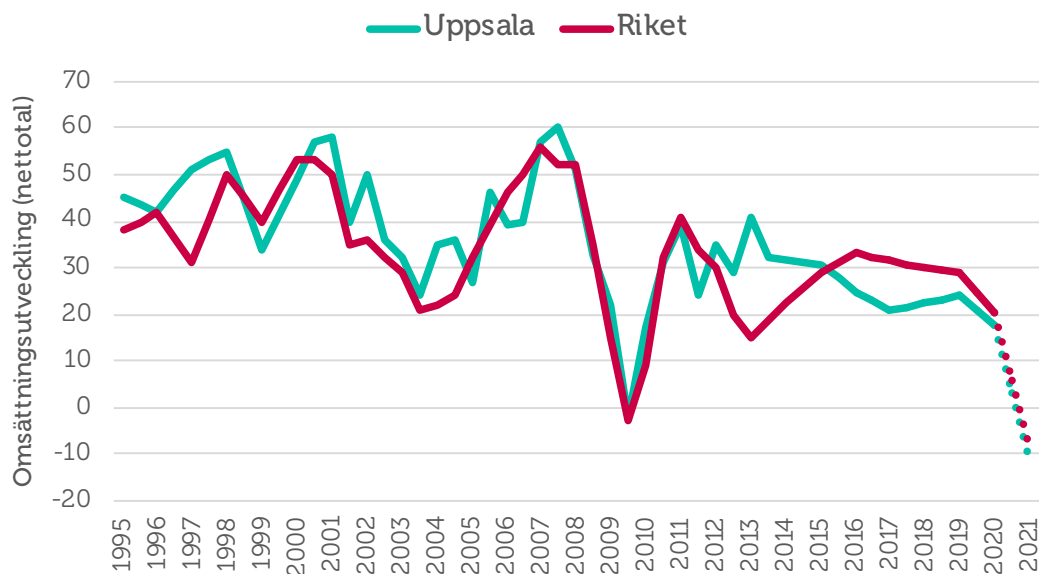
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Uppsala län är alltså positiv, men tillväxttakten ligger fortsatt under riksgenomsnittets utvecklingskurva vars netttotal i årets rapport är 20 (se figur 7). Totalt har länets netttotal för omsättningstillväxten minskat från fjolårets 24 till 18 i år. I länet har 38 procent av företagen haft en ökad omsättning under de senaste tolv månaderna medan den minskat hos 20 procent.

I Småföretagsbarometern 2019 prognosticerade företagen i länet en omsättningstillväxt till nettotalet 30 för år 2020. Som vi ser blev det faktiska utfallet lägre än denna prognos.

Coronakrisen har på kort tid lett till en kraftigt minskad efterfrågan på många företags varor och tjänster. Detta avspeglas också i företagens prognoser för omsättningsutvecklingen under kommande tolv månader. Omkring vart fjärde företag (24 procent) tror att omsättningen kommer att öka, medan 35 procent förväntar sig att den kommer minska under det närmsta året. Detta resulterar i ett förväntat netttotal på -11 för omsättningstillväxten. Ett sådant utfall skulle innebära en historiskt låg omsättningstillväxt för Uppsala län. Motsvarande prognos för riksgenomsnittet är netttotal -8.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Uppsala län och riket 1995–2020

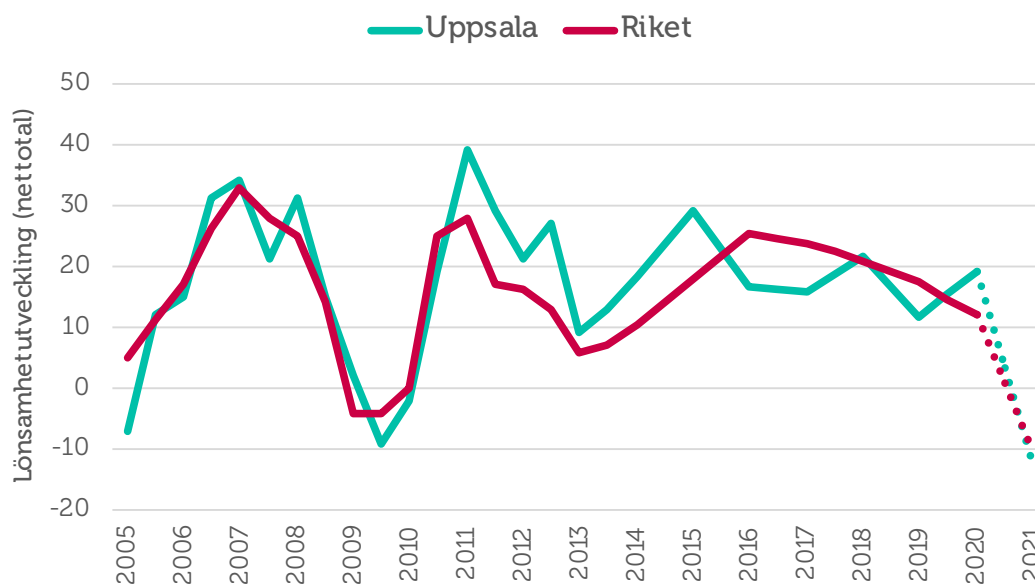
Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis kopplad till lönsamhetsutvecklingen. Ifjol upplevde Uppsalas företag en vikande tillväxttakt, se figur 8. I år har lönsamhetstillväxten i länets företag återhämtat sig under de senaste tolv månaderna. 35 procent av dem har haft en ökad lönsamhet, medan 16 procent upplevt att den minskat. Nettotalet för lönsamhetstillväxten bland Uppsala läns företag blir därmed 19. Detta innebär att länets lönsamhetsutveckling placerar sig över riksgenomsnittets nettotal 12.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Uppsala läns småföretag minska till -13. Nettotalet för den förväntade lönsamheten ligger under riksgenomsnittets nettotal på -10. Bland företagen i länet tror 17 procent på en högre lönsamhet samtidigt som 30 procent tror på en lägre lönsamhet under det kommande året.

Förväntningarna på utvecklingen framöver speglar en stor osäkerhet om vilka effekter den pågående coronakrisen kommer att ha för svenska småföretag på sikt. Det rådande läget har skapat stora påfrestningar i såväl den svenska ekonomin som i världsekonomin och rörelsen i lönsamheten är tecken på hur även småföretagen påverkas av detta.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Uppsala län och riket 2005–2020

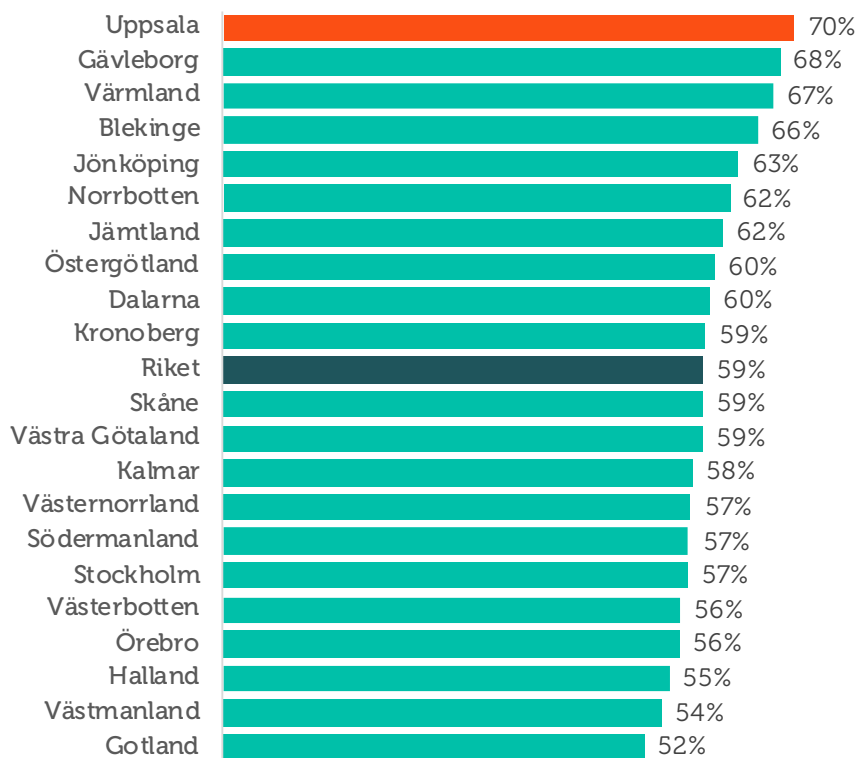
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prisförändringar skiljer sig något från ifjol, särskilt gällande företagens planer på prishöjningar. 29 procent av företagen i länet förväntar sig att kunna höja sina försäljningspriser under de kommande tolv månaderna, jämfört med 34 procent i fjol. Nästan vart tionde företag tror att deras försäljningspriser kommer att minska under kommande tolv månader. Förväntningarna på prisutvecklingen bland företagen i Uppsala län ligger i linje med riksgenomsnittet, där 27 procent av landets företagare räknar med att kunna höja försäljningspriserna. Givet de negativa prognoserna för bland annat företagens omsättning och ordergång gör det svårt för företagen att höja sina priser.

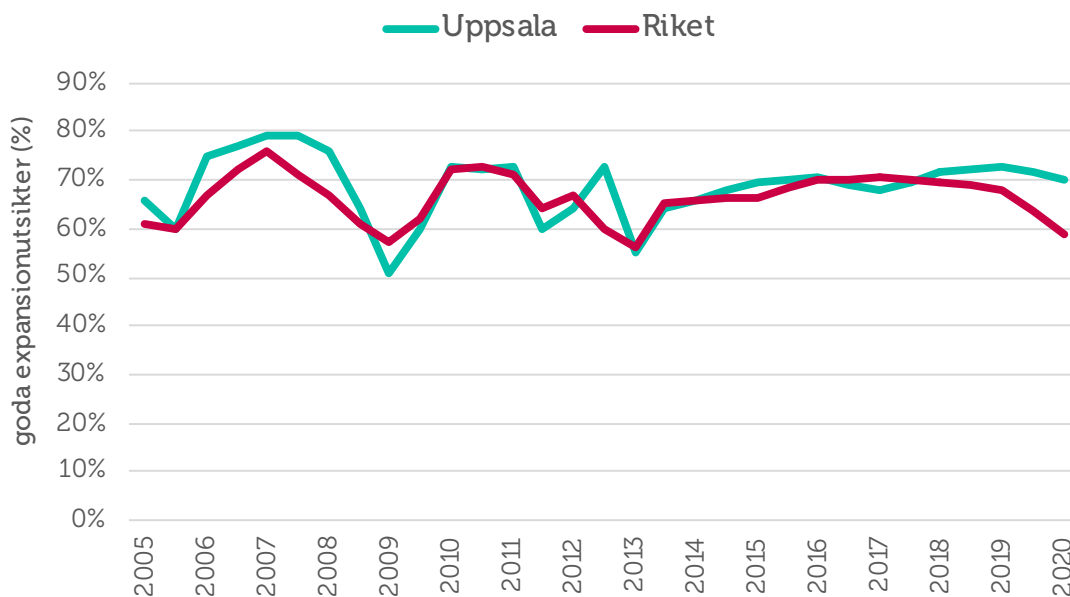
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Uppsala län upplever bättre möjligheter att växa framöver än resten av landet. Av företagen i länet anser 70 procent att de har goda utsikter att expandera på sikt, jämfört med riksgenomsnittet på 59. Trots en något lägre andel än i förra årets mätning (73 procent) toppar Uppsala listan, se figur 9. Samtidigt vill omkring nio av tio företag i Uppsala län växa.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2020

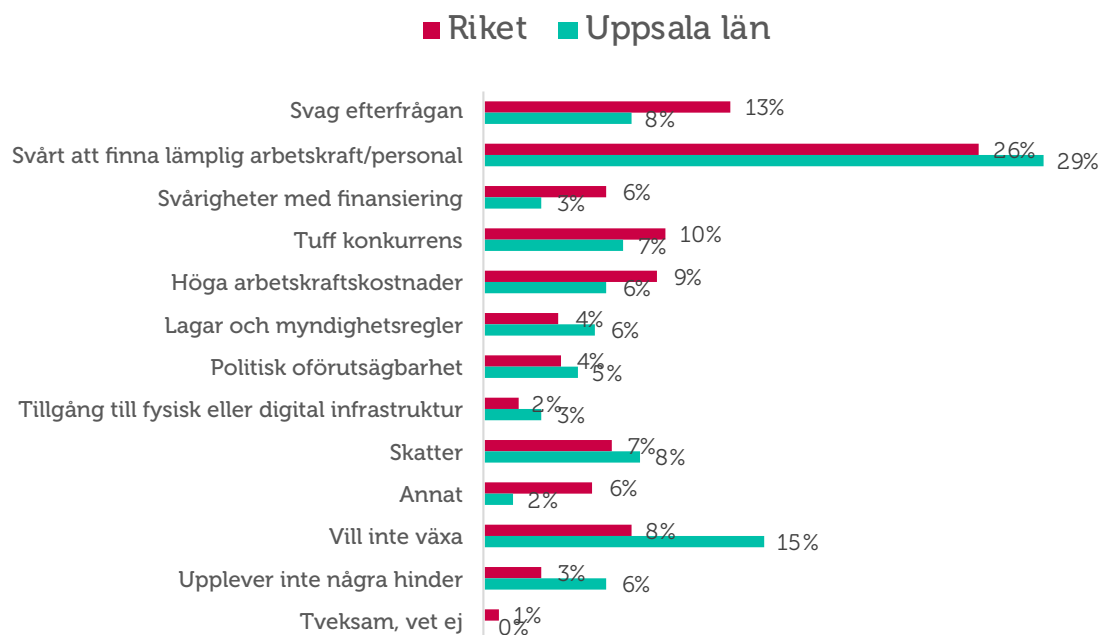
Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Uppsala län och riket 2005–2020

Trots en lägre andel än ifjol är brist på lämplig arbetskraft fortsatt det enskilt största tillväxthindret för företagen i Uppsala län. 29 procent av företagen uppger detta som det enskilt största hindret för expansion. I fjolårets rapport var motsvarande andel 34 procent. Kompetensbristen är således fortsatt ett betydande hinder för tillväxt i länet, se figur 11.

En större andel än i tidigare mätningar uppger i år att svag efterfrågan av företagets varor och tjänster är ett tillväxthinder. Detta gäller både i länet som riket i helhet. Åtta procent av företagen i länet anger att svag efterfrågan är det enskilt största tillväxthindret, ifjol var det fyra procent. Detta är sannolikt en effekt av att coronakrisen lett till drastiskt förändrade konsumtionsbeteenden. Men det är även en effekt av politiska beslut för att hindra smittspridningen, som bidragit till att många företags produktion eller tjänsteutbud helt eller delvis upphört.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Uppsala län och i riket 2020 (procent)

Matilda Mielind
ActiveBiz Uppsala AB

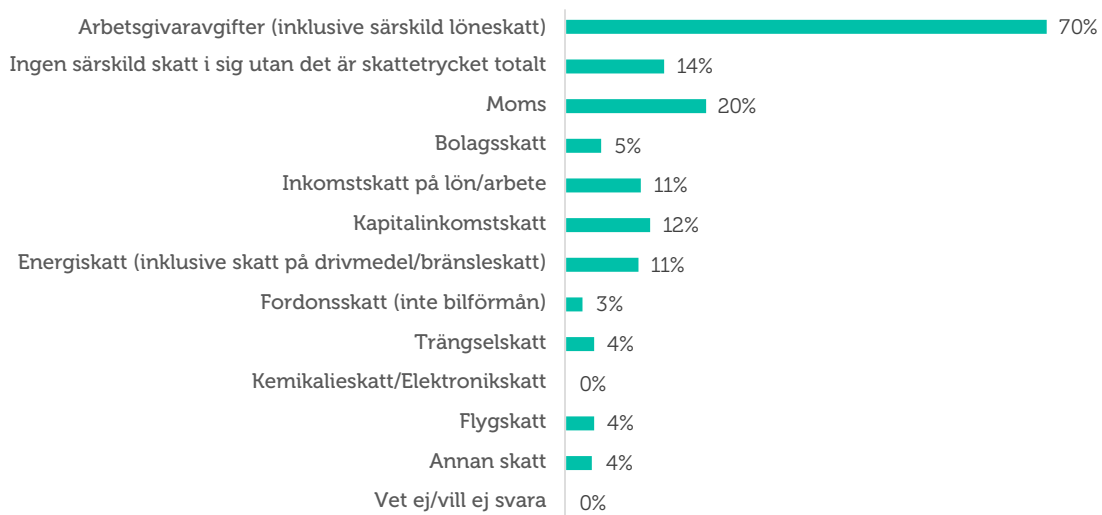
Uppsala har precis som övriga landet gått igenom en mycket svår period i företagandet. Denna kris har på olika sätt drabbat de flesta företag som verkar i länet. Förhoppningen är att både virus och begränsningar klingar av under slutet på året. Då kommer våra företagare att ställas inför en andra våg av utmaningar, när bidrag och stödåtgärder tas bort. Det blir då viktigare än någonsin att samarbete och stöttning finns i såväl vår egen kommun, som i länet i stort.

Vi måste säkerställa att den ökade och öppna kommunikationen med kommunerna och näringslivets alla parter fortsätter att utvecklas och att återuppbyggnaden är en av de viktigaste punkterna på agendan.

De företag som varit nytänkande och innovativa i sitt företagande under detta år har alla möjligheter att ses som goda förebilder och inspiratörer inför företagandet i framtiden. Vägledning, lärande och stöttning kommer att behövas för att få styrka och tillväxt i länet även framledes.

Bland de företag som anger att skatter är ett tillväxthinder är det främst arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget, se figur 12. Till detta kommer bland annat också moms och kapitalinkomstskatt. Bland företagen anser 14 procent att det totala skattetrycket snarare än någon särskild skatt i sig utgör hinder för expansion.

Figur 12 Du angav skatter som ett hinder för expansion, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

Daniel Persson *Företagschef Swedbank Uppsala/Uppland*

I år ser vi tyvärr en inbromsning i tillväxten bland företagen i länet. Många företag och branscher befinner sig i en svår situation med stora utmaningar i och med coronapandemin och det är viktigt att företag som är drabbade agerar utifrån sina specifika behov och använder den rådgivning och stöd som finns tillgänglig. Inom Uppsala Kommun har till exempel initiativet "Företagsakuten" startats där mindre företag erbjuds kostnadsfri ekonomisk rådgivning och vägledning genom bland annat företagsinkubatorn Uppsala Innovation Centre (UIC).

Bortom dagens stora utmaningar ser vi också goda möjligheter och initiativ att ställa om sina verksamheter och anpassa sig utifrån rådande situation och i ett längre perspektiv.

SLUTSATSER

Trots att tillväxttakten hade avtagit pekade småföretagens förväntningar inför 2020 på en fortsatt positiv konjunkturutveckling inom både tillverknings- och tjänstesektorn. Företagens högt ställda prognoser har dock inte införlivats under året, vilket tyder på att konjunkturläget mattats av avsevärt redan innan coronapandemin kraftigt började påverka det svenska näringslivet under mars 2020.

Företagens förväntningar på konjunkturutvecklingen de kommande tolv månaderna är nu mycket pessimistiska och tydligt påverkade av coronapandemin. Uppsala läns konjunkturindikator har minskat från fjolårets nettotal 48 till årets 33. Utfallet av årets konjunkturindikator blev lägre än vad länets företagare förväntade sig i fjolårets rapport, i vilken de trodde på en ökad tillväxttakt. Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med prognos om en konjunkturindikator på historiskt låg nivå.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, skatter samt en svag efterfrågan. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i länet har nästan fyra av tio företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till att företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Sveriges små och medelstora företag finansierar välfärden. De har skapat fyra av fem nya jobb under de senaste decennierna och är motorn i svensk ekonomi. Inom loppet av några veckor har de kastats in i en av de djupaste och mest svåröverskådliga kriser vi upplevt i modern tid. I takt med att antalet företag som påverkas negativt blir fler, stiger arbetslösheten och utanförskapet ökar. Det kan få förödande konsekvenser för det svenska samhället. Förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande blir därför än mer avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Småföretagens tillgång till kompetens, kostnaden att anställa, samt incitamenten för företagande genom bland annat skattesystemets utformning och andra för konkurrenskraften viktiga frågor måste prioriteras, annars är risken att nyinvesteringar skjuts på framtiden och lågkonjunkturen cementeras.